

Sprawozdanie z laboratorium nr 1: Predykaty geometryczne

Data wykonania: 05.10.2023r.

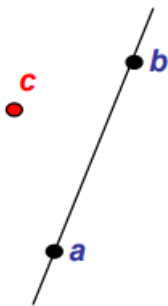
Data oddania: 20.10.2023r.

1. Cel ćwiczenia

Celem ćwiczenia jest implementacja podstawowych predykatów geometrycznych – m. in. określenie po której stronie prostej znajduje się punkt, a także przeprowadzenie testów, wizualizacja i opracowanie wyników.

2. Wstęp teoretyczny

Do wyznaczania, po której stronie prostej znajduje się punkt, używam odpowiedniego wyznacznika macierzy.

Niech $a=(a_x, a_y)$, $b=(b_x, b_y)$, $c=(c_x, c_y)$. Wtedy można obliczyć na dwa sposoby wyznacznik $\det(a, b, c)$:

$$1) \det(a, b, c) = \begin{vmatrix} a_x & a_y & 1 \\ b_x & b_y & 1 \\ c_x & c_y & 1 \end{vmatrix} \text{ lub}$$

$$2) \det(a, b, c) = \begin{vmatrix} a_x - c_x & a_y - c_y \\ b_x - c_x & b_y - c_y \end{vmatrix}.$$

Rys 2.1 Przykładowe punkty

$\det(a, b, c) > 0 \Rightarrow$ punkt c leży po lewej stronie prostej ab

$\det(a, b, c) < 0 \Rightarrow$ punkt c leży po prawej stronie prostej ab

$\det(a, b, c) = 0 \Rightarrow$ punkt c leży na prostej ab

3. Metodologia, specyfikacja narzędzi i sprzętu

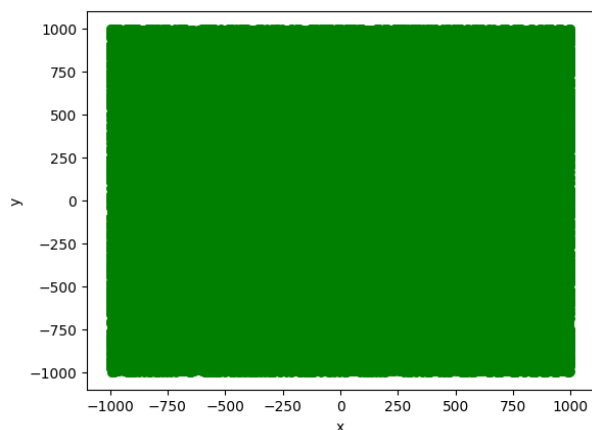
Punkty potrzebne do wykonania ćwiczenia zostały wygenerowane losowo z użyciem funkcji `random.uniform()` z biblioteki `numpy`. Każda z funkcji obliczających wyznacznik macierzy została napisana w dwóch wersjach: z wykorzystaniem funkcji `linalg.det()` z biblioteki `numpy` (nazwy tych funkcji to `mat_det_3x3_lib` oraz `mat_det_2x2_lib`) a także bez ich używania (`mat_det_3x3`, `mat_det_2x2`). Poszczególne wyniki przedstawię dla dwóch różnych przyjętych tolerancji dla zera: 10^{-12} i 10^{-8} oraz różnych precyzji floata: `float32` i `float64`. Wykresy przedstawiające wygenerowane

losowo punkty powstały przy użyciu biblioteki matplotlib oraz dzięki narzędziu przygotowanemu przez koło naukowe Bit. Program (w pliku „michaluk_kod_1.ipynb”) jest napisany w języku Python w środowisku Jupyter Notebook. Przedstawione wyniki pochodzą z uruchomienia programu na komputerze z systemem Windows 11 i procesorem Intel Core i5-8300H 2.30 GHz.

4. Program ćwiczenia

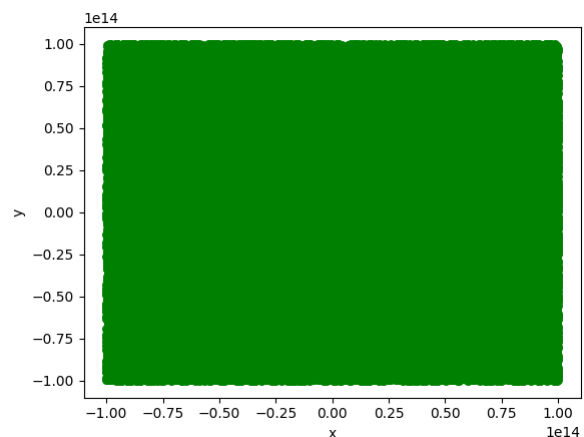
Na początku przygotowałem następujące zbiory punktów:

a) 10^5 losowych punktów o współrzędnych z przedziału $[-1000, 1000]$ (zbiór A)

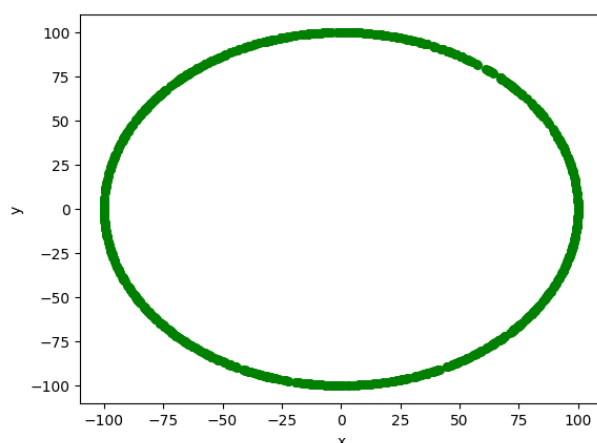
Rys. 4.1 Zbiór A

b) 10^5 losowych punktów o współrzędnych z przedziału $[-10^{14}, 10^{14}]$ (zbiór B)

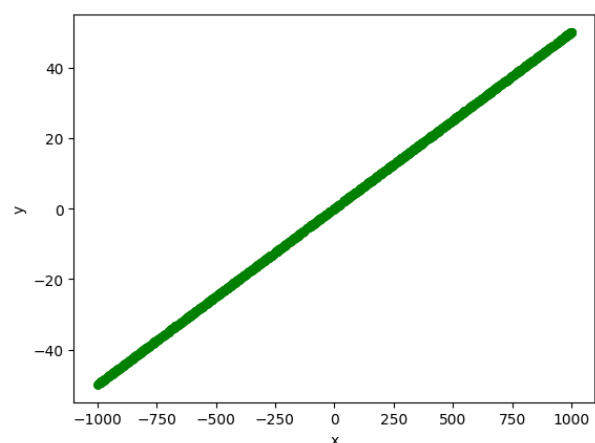
Rys. 4.2 Zbiór B

c) 1000 losowych punktów leżących na okręgu o środku w punkcie (0,0) i promieniu $R=100$ (zbiór C)

Rys. 4.3 Zbiór C

d) 1000 losowych punktów o współrzędnych z przedziału $[-1000, 1000]$ leżących na prostej wyznaczonej przez wektor $[a,b]$, gdzie $a = (-1.0, 0.0)$, $b = (1.0, 0.1)$ (zbiór D)

Rys. 4.4 Zbiór D

Teraz przedstawię dla każdego zbioru dane dotyczące podziału punktów względem prostej przechodzącej przez punkty a i b, gdzie $a = [-1.0, 0.0]$, $b = [1.0, 0.1]$ – liczbę punktów znajdujących się po lewej stronie prostej, liczbę punktów po prawej stronie prostej oraz leżących na prostej. Każdy

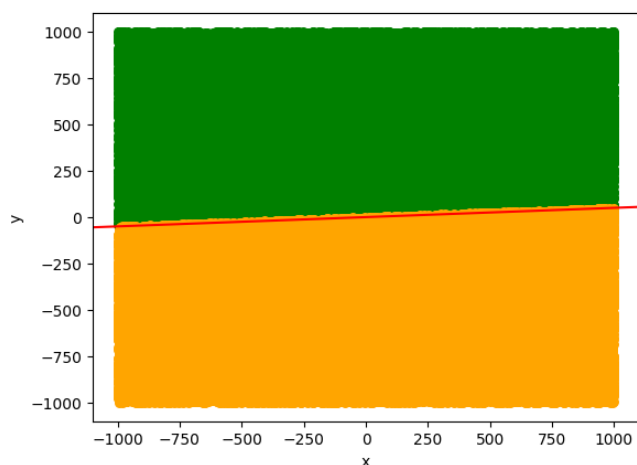
punkt jest kwalifikowany na podstawie wyznacznika, którego sposób obliczania przedstawiono w **rozdziale 2**. W graficznym przedstawieniu kolorem zielonym są oznaczone punkty leżące na lewo od prostej, żółtym – na prawo oraz fioletowym – na prostej. Podane wyniki uwzględniają funkcję użytą do obliczania wyznacznika, przyjętą tolerancję dla zera (ε) oraz wybraną precyzję floata.

5. Otrzymane wyniki oraz ich analiza

Używane funkcje do obliczania wyznacznika	Liczba punktów po lewej	Liczba punktów po prawej	Liczba punktów na prostej
tolerancja $\varepsilon = 10^{-8}$, precyzja float32			
mat_det_3x3	49941	50059	0
mat_det_3x3_lib	49941	50059	0
mat_det_2x2	49941	50059	0
mat_det_2x2_lib	49941	50059	0
tolerancja $\varepsilon = 10^{-12}$, precyzja float32			
mat_det_3x3	49941	50059	0
mat_det_3x3_lib	49941	50059	0
mat_det_2x2	49941	50059	0
mat_det_2x2_lib	49941	50059	0
tolerancja $\varepsilon = 10^{-8}$, precyzja float64			
mat_det_3x3	49941	50059	0
mat_det_3x3_lib	49941	50059	0
mat_det_2x2	49941	50059	0
mat_det_2x2_lib	49941	50059	0
tolerancja $\varepsilon = 10^{-12}$, precyzja float64			
mat_det_3x3	49941	50059	0
mat_det_3x3_lib	49941	50059	0
mat_det_2x2	49941	50059	0
mat_det_2x2_lib	49941	50059	0

Tabela 5.1 Rozkład punktów dla zbioru A

Jak widać w tabeli 5.1, dla zbioru A wyniki są identyczne dla przyjętych różnych tolerancji, precyzji oraz funkcji obliczającej wyznacznik. Ich graficzne przedstawienie wygląda następująco:

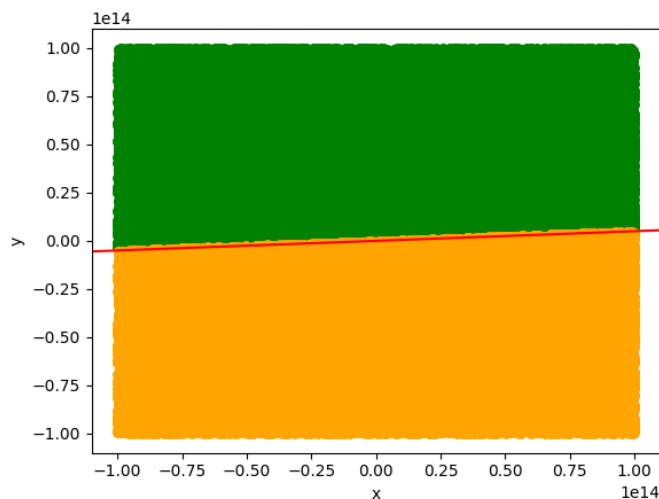
Rys 5.5 Graficzne przedstawienie rozkładu punktów w zbiorze A

Używane funkcje do obliczania wyznacznika	Liczba punktów po lewej	Liczba punktów po prawej	Liczba punktów na prostej
tolerancja $\varepsilon = 10^{-8}$, precyzja float32			
mat_det_3x3	50115	49985	0
mat_det_3x3_lib	50115	49985	0
mat_det_2x2	50113	49984	3
mat_det_2x2_lib	50113	49983	4
tolerancja $\varepsilon = 10^{-12}$, precyzja float32			
mat_det_3x3	50115	49985	0
mat_det_3x3_lib	50115	49985	0
mat_det_2x2	50113	49984	3
mat_det_2x2_lib	50113	49983	4
tolerancja $\varepsilon = 10^{-8}$, precyzja float64			
mat_det_3x3	50115	49985	0
mat_det_3x3_lib	50115	49985	0
mat_det_2x2	50113	49984	3
mat_det_2x2_lib	50113	49984	3
tolerancja $\varepsilon = 10^{-12}$, precyzja float64			
mat_det_3x3	50115	49985	0
mat_det_3x3_lib	50115	49985	0
mat_det_2x2	50113	49984	3
mat_det_2x2_lib	50113	49984	3

Tabela 5.2 Rozkład punktów dla zbioru B

Wyniki są praktycznie identyczne dla różnych precyzji i tolerancji dla zera. Widać różnicę w zależności od użytej funkcji – zgodnie z tabelą 5.2 wyznaczniki 2x2 „wyłapują” kilka punktów na prostej (przy czym przy takim zakresie współrzędnych, prawdopodobieństwo, że punkt znajdzie się na prostej jest znikome), podczas gdy wyznaczniki 3x3 nie. Dla zwiększonej precyzji floata wyznacznik obliczany za pomocą funkcji mat_det_2x2_lib kwalifikuje na prostej jeden punkt mniej (a podpada on punktom po prawej).

Przy takiej liczbie punktów różnic w graficznym przedstawieniu nie ma (zaznaczone na fioletowo punkty i tak są „przesłaniane” przez pozostałe).

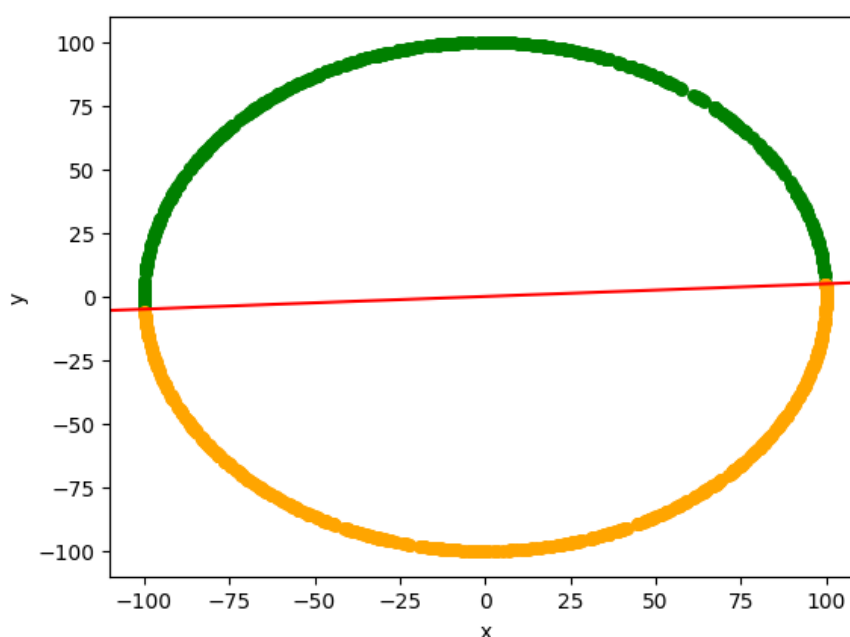

Rys. 5.6 Graficzne przedstawienie rozkładu punktów w zbiorze B

Używane funkcje do obliczania wyznacznika	Liczba punktów po lewej	Liczba punktów po prawej	Liczba punktów na prostej
tolerancja $\varepsilon = 10^{-8}$, precyzja float32			
mat_det_3x3	480	520	0
mat_det_3x3_lib	480	520	0
mat_det_2x2	480	520	0
mat_det_2x2_lib	480	520	0
tolerancja $\varepsilon = 10^{-12}$, precyzja float32			
mat_det_3x3	480	520	0
mat_det_3x3_lib	480	520	0
mat_det_2x2	480	520	0
mat_det_2x2_lib	480	520	0
tolerancja $\varepsilon = 10^{-8}$, precyzja float64			
mat_det_3x3	480	520	0
mat_det_3x3_lib	480	520	0
mat_det_2x2	480	520	0
mat_det_2x2_lib	480	520	0
tolerancja $\varepsilon = 10^{-12}$, precyzja float64			
mat_det_3x3	480	520	0
mat_det_3x3_lib	480	520	0
mat_det_2x2	480	520	0
mat_det_2x2_lib	480	520	0

Tabela 5.3 Rozkład punktów dla zbioru C

Analizując tabelę 5.3, widać że podobnie jak dla zbioru A, wyniki są identyczne dla każdej kombinacji precyzji, tolerancji dla zera i użytej funkcji do obliczania wyznacznika. Wpływ na to może mieć stosunkowo mała (w porównaniu do poprzednich zbiorów) liczba losowanych punktów. Przykładowe graficzne przedstawienie podziału punktów w zbiorze C prezentuję poniżej.

Rys. 5.7 Graficzne przedstawienie rozkładu punktów w zbiorze C

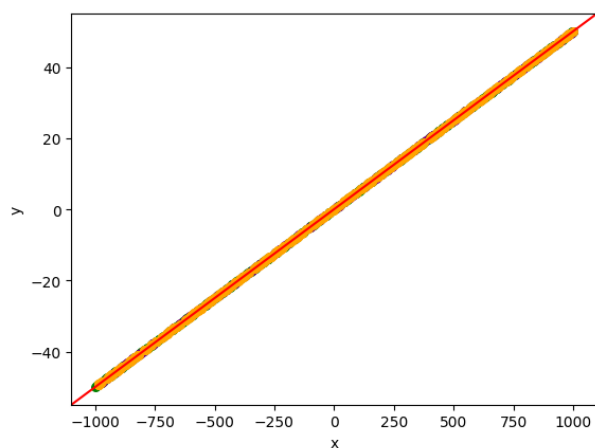
Zanim przedstawię wyniki kwalifikacji punktów w zbiorze D, zastanówmy się – zgodnie z poleceniem były one losowane **na prostej**, więc w teorii wszystkie z nich powinny tak być zakwalifikowane. A jak to wygląda w praktyce?

Używane funkcje do obliczania wyznacznika	Liczba punktów po lewej	Liczba punktów po prawej	Liczba punktów na prostej
tolerancja $\varepsilon = 10^{-8}$, precyzja float32			
mat_det_3x3	419	397	184
mat_det_3x3_lib	419	397	184
mat_det_2x2	419	397	184
mat_det_2x2_lib	419	397	184
tolerancja $\varepsilon = 10^{-12}$, precyzja float32			
mat_det_3x3	419	400	181
mat_det_3x3_lib	419	400	181
mat_det_2x2	419	400	181
mat_det_2x2_lib	435	420	145
tolerancja $\varepsilon = 10^{-8}$, precyzja float64			
mat_det_3x3	0	0	1000
mat_det_3x3_lib	0	0	1000
mat_det_2x2	0	0	1000
mat_det_2x2_lib	0	0	1000
tolerancja $\varepsilon = 10^{-12}$, precyzja float64			
mat_det_3x3	0	0	1000
mat_det_3x3_lib	0	0	1000
mat_det_2x2	77	84	839
mat_det_2x2_lib	103	99	798

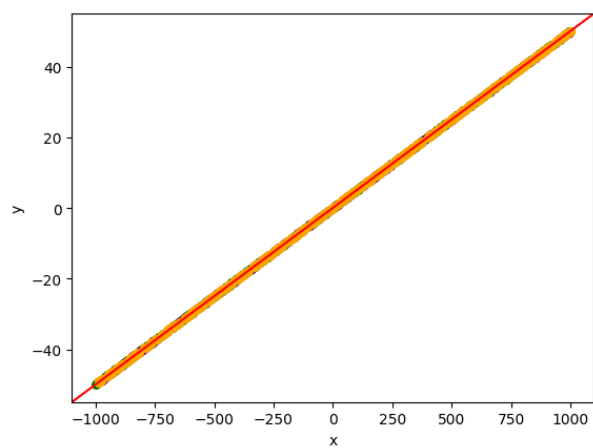
Tabela 5.4 Rozkład punktów dla zbioru D – co tu się zadziało?

Pytanie zadane w tytule tabeli 5.4 nasuwa się na myśl. Można zauważyć, że bezbłędne wyniki udało się uzyskać jedynie dla „dużej” tolerancji dla 0 i precyzji floata. Kluczowe znaczenie w podziale punktów miała właśnie precyzja – nawet dla mniejszej tolerancji wyznaczniki 3x3 zaklasyfikowały punkty bezbłędnie, wyznaczniki 2x2 już poradziły sobie nieco gorzej (ale przyjmijmy, że w miarę przyzwoicie). Natomiast w przypadku mniejszej precyzji floata, dla obu przyjętych tolerancji wyniki są dość podobne (oprócz odchyłu mat_det_2x2_lib przy mniejszej tolerancji), ponadto bardzo niedokładne – zaledwie ~18% punktów zostało uznanych za leżące na prostej, a w przypadku wspomnianego odchyłu – zaledwie 14,5%.

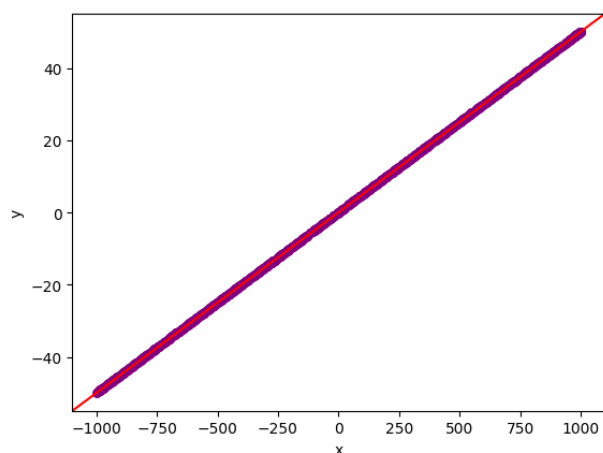
Na następnej stronie przedstawiam reprezentacje graficzne dla wybranych parametrów: precyzja floata, tolerancja dla zera, funkcja obliczająca wyznacznik. Dzięki temu można obserwować, jak w zależności od nich linia staje się mniej lub bardziej fioletowa.

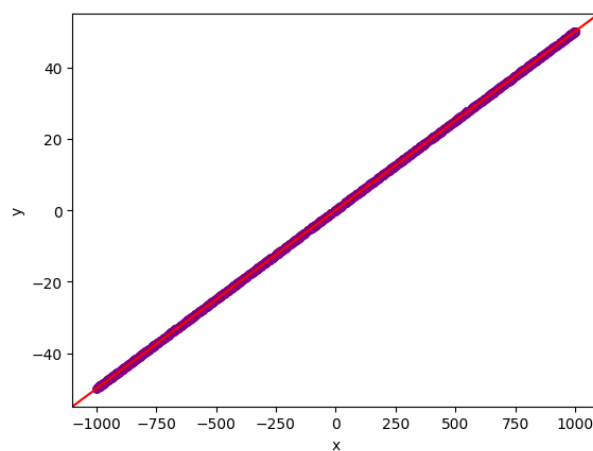
Rys. 5.8 Precyzja float32, $\varepsilon = 10^{-12}$,
funkcja mat_det_3x3

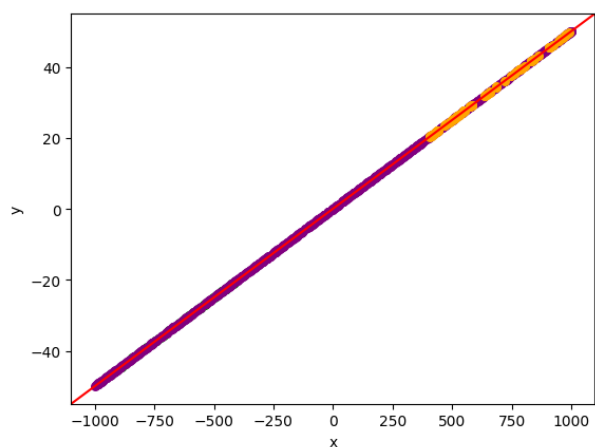
Rys 5.9 Precyzja float32, $\varepsilon = 10^{-12}$,
funkcja mat_det_2x2_lib

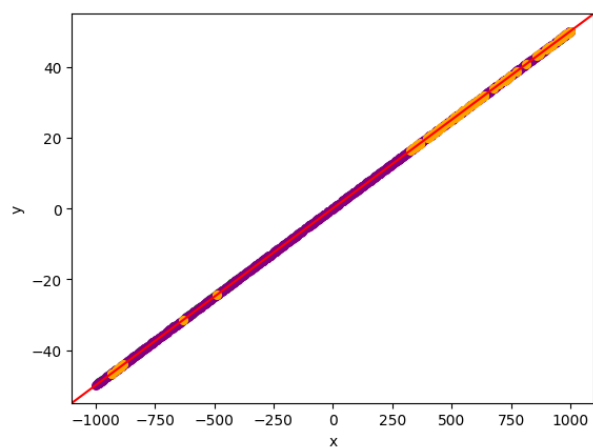
Rys 5.10 Precyzja float64, $\varepsilon = 10^{-8}$,
funkcja mat_det_2x2_lib

Rys. 5.11 Precyzja float64, $\varepsilon = 10^{-12}$,
funkcja mat_det_3x3_lib

Rys. 5.12 Precyzja float64, $\varepsilon = 10^{-12}$,
funkcja mat_det_2x2

Rys. 5.13 Precyzja float64, $\varepsilon = 10^{-12}$,
funkcja mat_det_2x2_lib

6. Podsumowanie i wnioski

Graficzne przedstawienie dla wszystkich kombinacji danych znajduje się w pliku z kodem, w sprawozdaniu umieściłem najważniejsze, dla których widać różnicę w kwalifikowaniu punktów lub aby pokazać rozkład klasyfikacji punktów w zbiorze.

Na podstawie przeprowadzonych testów i wyników można wywnioskować, że dla zbiorów A, B i C dobranie precyzji floata i tolerancji dla zera oraz metody obliczania wyznacznika nie przynosiło znacznych różnic w podziale punktów (dla zbiorów A i C wyniki są identyczne; dla zbioru B obliczanie wyznacznikiem 2x2 dawało delikatnie odmienne rezultaty). Inaczej jest w przypadku zbioru D – de facto zbioru punktów leżących na prostej. Obnaża on niedoskonałości komputera w kontekście przechowywania liczby rzeczywistej – skończona reprezentacja liczby. Było to szczególnie widoczne dla mniejszej precyzji, gdzie większość punktów była uznawana za **nieleżące** na prostej! W przypadku większej precyzji też nie było idealnie, jeżeli tolerancja dla zera była zbyt mała.

Ponadto, potencjalnie funkcje obliczające wyznacznik z wykorzystaniem funkcji bibliotecznych powinny być wolniejsze. Jednakże, przyjęte zbiory punktów jak na dzisiejsze standardy technologiczne nie zawierały **aż tak wielu** punktów, więc różnice na tym polu były praktycznie niewidoczne.

To zadanie pozwoliło zademonstrować, że należy uważać, operując na komputerze na liczbach rzeczywistych, bowiem sposób reprezentacji liczb rzeczywistych (w pewnym sensie podyktowany ograniczeniami sprzętowymi – nieskończone rozwinięcie dziesiętne nie brzmi dla komputera zbyt przyjemnie) może w znaczącym stopniu „zafałszować” rzeczywistość.